

Tema 2. A poesía de vangarda.

Características, autores e obras representativas.

Denominada por moitos como a **Época Nós (1900-1936)**, nestes anos destaca a creación da **RAG** no 1906, do **SEG** no 1923, e do **Conservatorio Nacional de Arte Galega**. En 1916 xorden as **Irmandades da Fala**, que perseguen a defensa do galego e recolle as **ideas nacionalistas**, e que ten como órgano difusor é **A Nosa Terra**.

Neste terzo atopamos a **Xeración Nós**, que destaca en narrativa, a **Xeración das Irmandades da Fala**, a **Xeración das Vangardas ou do 25** e a **Xeración do 36** na poesía.

Falamos na poesía dunha tendencia enxebrista con Noriega, doutras onde se combina o alleo co autóctono e o moderno co tradicional, como se aprecia no neotrobadorismo, no saudosismo e no hilozoísmo, e aquela que aposta polo alleo (con Manuel Antonio).

Neste contexto xorden diferentes ismos, entre 1900-1940. Entre eles destacan o **cubismo** (cos caligramas de Apollinaire), o **futurismo** (que defende o progreso e foi adoptado polo fascismo), o **dadaísmo** (con Tzara, como defensor da provocación), o **surrealismo** (coa escritura automática), o **ultraísmo**, e o **creacionismo** (de Huidobro).

En Galicia, Risco dá a coñecer a Manuel Antonio a nova literatura. Os poetas vangardistas galegos son mozos nados ao redor de 1900, cunha actitude rompedora coa poesía do XIX (afastándose do sentimentalismo, costumismo e paisaxismo), desprezan o burgués, foxen da lóxica, buscan a renovación da linguaxe e defenden a arte pola arte, e danse a coñecer en revistas como **Alfar**, **Ronsel**, e **Papel de Color**.

Na poesía renovadora galega destacamos 4 liñas:

- ✎ **A NEOTROBADORISTA:** xorde por influxo dos Cancioneiros medievais. Combinan a métrica, rima, temas e léxico das cantigas de amigo con imaxes propias das vangardas. Destacan Nao senlleira de Bouza Brey, o Cancioneiro de Monfero de Álvarez Blázquez e Cantiga nova que se chama riveira, de Cunqueiro.
- ✎ **A HILOZOISTA:** tamén chamada imaxinista, foi cultivada por Amado Carballo, destacando obras como O galo e Proel. Trátase dunha poesía breve, na que predomina o uso de rima e métrica tradicional que combina coa personificación da natureza e o predominio de imaxes ultraístas, como se se tratasen de fotografías do instante. Xunto a el destaca Luís Acuña.
- ✎ **A SURREALISTA:** destaca Cunqueiro coa súa obra Poemas do si e do non, onde ten cabida o erotismo, a abstracción, as imaxes irracionais e o versolibrismo.
- ✎ **CREACIONISTA:** as imaxes vangardistas, a liberdade métrica e formal, e a súa visión sobre o home, presentes en De catro a catro, de Manuel Antonio, levannos a incluílo nesta corrente, se ben é certo que o léxico especializado o aproxima ao futurismo. Porén, o poeta nunca quixo que o incluísen nunca vangarda. Xunto a este poemario destaca Con anacos do meu interior, Foulas, Sempre e mais dispois. Nesta figura é fundamental o Manifesto Máis alá, realizado xunto a Álvaro Cebreiro, no que aposta pola literatura moderna e innovadora fronte aos escritores do Rexurdimento (os vellos), e defende o monolingüismo en galego fronte a autores como Valle-inclán, a quen califica de “Pollitos bien”.